

Část V. – Osnovy

II. stupeň – VOLITELNÝ PŘEDMĚT

KAPITOLA 34. - SPORTOVNÍ HRY

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor - vyučovací předmět: Doplnující vzdělávací obor – volitelný předmět – Sportovní hry

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU SPORTOVNÍ HRY

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět *Sportovní hry* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný předmět *Tělesná výchova*, který ve své podstatě rozšiřuje. Pomáhá žákům ještě více rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, dodržování vhodného denního režimu, praktické naplňování zásad zdravého životního stylu, regeneraci sil, vhodnou kompenzaci různého zatížení, ochranu zdraví a života při různých sportovních činnostech. Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro čestné a "sportovní" chování a jednání. Při volbě vhodných forem a metod výuky a při volbě

konkrétních činností vyučujícím, hrají velkou roli žákův prožitek, pocit úspěchu a pozitivní sebehodnocení, ke kterým výuka vyučovacího předmětu *Sportovní hry* cíleně směřuje.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Sportovní výchova* navazuje na konkretizované výstupy předmětu *Tělesná výchova* v jednotlivých tématických blocích konkretizovaného učiva, které rozšiřuje. Výběr rozšiřujícího učiva je ovlivněn prostorovými a materiálními podmínkami školy, možnostmi, potřebami a především zájmem žáků (v souvislosti s tím, které sportovní trendy se aktuálně rozvíjejí a o které jeví žáci největší zájem). Z tohoto důvodu byly zařazeny do konkretizovaného učiva převážně sportovní hry jako florbal, fotbal, volejbal, házená, basketbal a nohejbal, vybíjená, ale také kolektivní, pohybové a obratnostní hry. Uvedené konkretizované výstupy a učivo nejsou „dogmaticky“ pevně stanoveny; je plně v pravomoci učitele, na které výstupy a učivo se více zaměří. Volitelný vyučovací předmět *Sportovní hry* si mohou vybrat pouze žáci 2. stupně ZŠ.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel:

- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vede žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- podporuje různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti
- vede žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti
- při hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel:

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů.
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitoruje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- podporuje žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel:

- vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- vede žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti
- připravuje žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených ve školním řádu
- vede žáky k čestnému jednání v duchu "fair play"
- jde příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- učí žáky pracovat v týmech, učí je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- učí žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové využití i přátelské meziosobní vztahy

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel:

- vychovává žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychovává žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí
- vychovává žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- netoleruje sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže)
- netoleruje nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy
- při kázeňských problémech žáků se vždy snaží zjistit jejich motiv (příčinu).
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí
- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňuje prvky pozitivní motivace
- je vždy připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel:

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- naučí žáky chránit své zdraví při práci
- důsledně učí žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí

Průřezová témata:

- OSV- rozvoj hodnot a postojů – fair play hra, schopnost řešení problémů, spolupráce a soutěživost,
- VDO- dodržování stanovených pravidel – fair play, přístup k druhým – tolerance, ochota pomáhat, odpovědné chování,
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy,....
- EV – chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí, zdravé prostředí pro pohybovou aktivitu, vliv sportovních aktivit na životní prostředí
- MV – zdroj informací o sportovních událostech

2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NÁZEV

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět (volitelný): Sportovní hry
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zvládne předávku s míčem či jiným předmětem - přetahy, přetlaky - naučí se soutěže pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace, např. překážkové dráhy - ovládá základní pohybové dovednosti a herní činnosti jednotlivce a dokáže je uplatnit ve hře - rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play - dokáže se zapojit do hry a aktivně se jí účastnit - umí zvolit taktiku nebo dodržovat dohodnutou taktiku - dokáže řídit sportovní utkání svých spolužáků s pomocí učitele - zvládá úpravu hřiště před utkáním a po utkání - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování 	<p><u>Štafetové hry</u> <u>Kolektivní a pohybové a obratnostní hry</u></p> <p><u>Sportovní hry</u> základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře radost ze hry, požitek, spolupráce význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností herní role a fce základní pravidla sportovních her specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách příprava a organizace utkání úprava různých povrchů hřišť sportovní hry: florbal, fotbal, basketbal, volejbal, nohejbal</p> <p><u>Fotbal</u> - základy herních systému</p>	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kooperace a kompetice</p> <p>ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP – masové akce</p>	<p>hřiště, tělocvična, les</p> <p>tělocvična (sokolovna) hřiště</p>

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<p>- objasní princip hry - předvede dovednosti: zpracování míče nohou, hlavou, přihrávka na dlouhou a krátkou vzdálenost, střelba nohou a hlavou, chytání vysokých míčů, v pádu - předvede několik herních variant a taktik (osobní obranný systém na vlastní polovině hřiště, forčeking apod.). - uspořádá turnaj pro skupinu žáků, ve hře využívá dovedností, které si osvojil jako hráč, brankář, rozhodčí nebo hlavní organizátor turnaje.</p> <p>Objasní princip hry. -předvede dovednosti a herní činnosti jednotlivce: uvolňování - bez míče, s míčem; přihrávka vrchní jednoruč - z místa, za pohybu, ve výskoku, po uvolnění; střelba vrchní jednoruč - ze země, z náskoku, po uvolnění 2-3 kroky; obsazování - s míčem a bez míče. -předvede postoj brankáře, vyvážení a chytání střel z různých prostorů -prakticky předvede za spoluúčasti celého týmu a trenéra útočnou kombinaci založenou na přihrávkách nebo s postupným útokem na jednoho pivota.</p> <p>- objasní princip hry - předvede odbíjecí dovednosti: podání spodem, vrchem, přihrávka, nahrávka, příjem podání, odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč, smeč, blok - ovládá základní herní systém 6:6 a herní kombinace z něho vyplývající - předvede dovednosti nahrávače, blokaře, smečáře a</p>	<p>- způsoby obrany a útoku - osazování soupeře a získávání míče - přihrávky, uvolňování se s míčem i bez míče - střelba - činnost brankáře - utkání - pravidla, rozhodování, pravidla</p> <p><u>Basketbal, Házená</u> - herní činnosti jednotlivce (uvolňování bez míče a s míčem, drilink, obrátka, přihrávka jednoruč a obouruč) - základy herních systémů a herní kombinace - střelba - utkání a role rozhodčího, pravidla - hra s upravenými pravidly dle možnosti školy</p> <p><u>Volejbal</u> - herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč spodem, vrchem, podání spodní, nahrávka) - hra se zjednodušenými pravidly</p>		

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<p>hráče, přijímajícího podání</p> <p>- objasní princip hry a pravidla hry - předvede jednoduchou dovednost s holí (přihrávka – bekhendová, forhandová) střelba přitahem, zápěstím, úderem - předvede zpracování míčku holí, nohou, tělem - za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky hry, (rozestavení hráčů při hře a při přesilové hře).</p> <p>- zvládne ovládání pravidel hry - prakticky předvede chytání a odhazování kroužku</p> <p>- zvládne ovládání pravidel hry a jejího základního principu - prakticky předvede dovednosti: podání, přihrávka nohou nebo hlavou, smeč, blok - na konkrétních příkladech objasní obranný systém postavení hráčů v poli.</p>	<p><u>Přehazovaná</u> - hra - herní činnosti jednotlivce (chytání a házení přes síť)</p> <p><u>Florbal</u> - utkání a role rozhodčího, základní pravidla herní činnosti jednotlivce (přihrávky, obrana, uvolňování se s míčkem i bez míčku, střelba)</p> <p><u>Softbal</u> - odpal a chytání míčku do lapačky - pohyb v poli - hra</p> <p><u>Ringo</u> - chytání a odhazování kroužku - utkání, základní pravidla, role rozhodčího</p> <p><u>Nohejbal</u> pravidla nohejbalu dovednostní technika při hře taktika hry příprava a organizace utkání a turnajů</p>		

Školní vzdělávací program - Základní škola, Nový Hrádek, okres Náchod

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
<p>- objasní princip hry - předvede dovednosti a herní činnosti jednotlivce: uvolňování - bez míče, s míčem; přihrávka vrchní jednoruč - z místa, za pohybu, ve výskoku, po uvolnění; střelba vrchní jednoruč - ze země, z náskoku, po uvolnění 2-3 kroky; obsazování - s míčem a bez míče - předvede postoj brankáře, vyvážení a chytání střel z různých prostorů - prakticky předvede za spoluúčasti celého týmu a trenéra útočnou kombinaci založenou na přihrávkách nebo s postupným útokem na jednoho pivota</p>	<p><u>Házená</u> historie házené pravidla házené výstroj a výzbroj hráčů dovednostní technika při hře taktika hry reprezentace žáků na soutěžích</p>		

Zpracováno k ŠVP platnému k 1. září 2009 a dále.